

ПАМ'ЯТКА

державного службовця щодо обмежень та відповідальності за корупційні правопорушення у відповідності до Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" /із змінами і доповненнями внесеними Законами України від 14.05.2013р. №224-VII, від 16.05.2013р. №245-VII/.

Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" визначає основні засади запобігання і протидії корупції в публічній і приватній сферах суспільних відносин, відшкодування завданої внаслідок вчинення корупційних правопорушень збитків, шкоди, поновлення порушених прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав чи інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Цим Законом поняття "корупційне діяння" замінено більш широким за змістом визначенням "корупційні правопорушення".

Корупційне правопорушення - це умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особами, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або особи, спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, відповідно до закону; посадовими особами юридичних осіб, фізичні особи - у разі одержання від них вказаними особами або за участю цих осіб іншими особами неправомірної вигоди), за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність.

Ознаки корупційного правопорушення:

1) це виключно діяння, тобто дія (ст. 172-2 "Порушення обмежень щодо використання службового становища"; ст. 172-3 "Пропозиція або надання неправомірної вигоди"; ст. 172-4 "Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності"; ст. 172-5 "Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви)"; ст. 172-7 "Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів"; ст. 172е "Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень чи бездіяльність (невжиття заходів щодо протидії корупції"; ст. 172е); 2) протиправність - означає, що такими діями порушуються відповідні норми права КУпАП (Кодекс України про адміністративні правопорушення), Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції";

3) винність. Винність передбачає наявність у особи відповідного власного психічного ставлення до відповідного вчинку і його наслідків. Корупційні правопорушення, які віднесені до КУпАП, вчиняються лише у формі умислу;

4) адміністративна караність. Караність означає, що за здійснення конкретного корупційного правопорушення законодавством передбачається відповідне покарання, передбачене санкцією відповідної статті КУпАП, наприклад, порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття підприємницькою чи іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом (ст. 172-4). Дана ознака дозволяє відмежувати правопорушення від інших протиправних (заборонених адміністративно-правовими нормами) вчинків, здійснення яких не спричинює застосування адміністративних стягнень;

5) юридичною ознакою корупційного правопорушення є об'єкт посягання. Конкретні об'єкти, посягання на які здійснюється вчиненням корупційного правопорушенням, визначені статтями 172-2, 172-9 Особливої частини КУпАП;

6) суспільна шкідливість корупційних правопорушень полягає в тому, що вони завдають шкоди правопорядку, громадським і особистим інтересам.

У відповідності до даного Закону державним службовцям встановлено обмеження:

Стаття 6. Обмеження щодо використання службового становища

1. Особам, зазначеним у пунктах 1 - 3 частини першої статті 4 цього Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі:

1) неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, укладанні контрактів (у тому числі на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти);

2) неправомірно сприяти призначенню на посаду особи;

3) неправомірно втручатися в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб;

4) неправомірно надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проектів, виданням нормативно-правових актів та прийняттям рішень, затвердженням (погодженням) висновків.

Дана стаття встановлює обмеження щодо використання службового становища суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення.

Особам зазначеним у пунктах 1-3 частини першої статті 4 (Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення) Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

Відповідальність за порушення особою встановлених законом обмежень щодо використання службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей настає лише, якщо воно поєднане з одержанням за це неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб. Згідно примітки цієї статті під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову. Якщо розмір такої вигоди не перевищує 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі – н.м.д.г.), діяння підлягає кваліфікації за ч.1 ст.172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а якщо не перевищує 100 н.м.д.г., – то за ч.2 ст.172-2 КУпАП. Слід пам'ятати, що для кваліфікації адміністративних правопорушень сума н.м.д.г. встановлюється на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 пункту 169.1 статті 169 розділу IV Податкового кодексу України для відповідного року. Однак згідно з абз.8 п.1 Прикінцевих положень зазначеного акту до 31.12.2014 р. для цілей застосування підпункту 169.1.1 податкова соціальна пільга визначається в розмірі, що дорівнює 50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року. У ст.12 Закону „Про державний бюджет України на 2012 рік” з 1 січня встановлено прожитковий мінімум для працездатної особи в розрахунку на місяць у розмірі 1073 грн. Таким чином, особа, яка протягом 2012 року порушила встановлені законом обмеження щодо використання службових повноважень, підлягає відповідальності за ч.1 ст.172-2 КУпАП, якщо розмір одержаної нею неправомірної вигоди менше або дорівнює

2682,5грн., і за ч.2 ст.172-2 КУпАП, – якщо розмір неправомірної вигоди менше або дорівнює 53650 грн.

Порушення обмежень щодо використання службового становища без одержання неправомірної вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди не утворює складу адміністративного проступку за ст.172-2 КУпАП. Вказане, в основному, підтверджується матеріалами судової практики. Так, постановою судді Зборівського районного суду Тернопільської області накладено адміністративне стягнення за ч.1 ст.172-2 КУпАП у виді штрафу в розмірі 850грн. на секретаря Заруддянської сільської ради Зборівського району, який з метою уникнення сплати штрафу в розмірі 340 грн. склав, засвідчив печаткою, підписав від імені сільського голови та надав у відділ виконавчої служби Зборівського районного управління юстиції завідомо неправдиву довідку про те, що він не проживає на території сільської ради. З матеріалів справи вбачається відсутність одержання суб'єктом відповідальності за корупційне правопорушення неправомірної вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди. На нашу думку, в діях цієї особи наявні ознаки службового підроблення, відповідальність за яке передбачена ст.366 ККУ.

Суб'єктами правопорушення, передбаченого ст.172-2 КУпАП, є особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які для цілей Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або особи, спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми (п.1-3 ч.1 ст.4 Закону). Із суб'єктивної сторони цей адміністративний проступок, як і всі корупційні правопорушення, характеризується умисною формою вини. Порушення обмежень щодо використання службового становища тягне за собою накладення штрафу від 50 до 150 (ч.1 ст.172-2 КУпАП) та від 150 до 500 н.м.д.г. (ч.2 ст.172-2 КУпАП).

Пропозиція надання неправомірної вигоди (ст.172-3 КУпАП)

Адміністративна відповідальність за пропозицію або надання службовій особі неправомірної вигоди безпосередньо такій чи іншій особі у розмірі, що не перевищує 100 н.м.д.г., у тому числі за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, передбачена ст.172-3 КУпАП. Під службовою особою у цій статті розуміється особа, визначена в п.1-3 ч.1 ст.4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", а суб'єктом даного правопорушення може бути будь-яка фізична осудна особа, яка досягла шістнадцятирічного віку. Так, наприклад, постановою судді Шевченківського районного суду м. Запоріжжя накладено стягнення за ч.1 ст.172-3 КУпАП у виді штрафу в розмірі 850 грн. на громадянина (призовника), який за сприяння у видачі довідки про можливість виїзду за межі території України, передав виконувачу обов'язки районного військового комісара неправомірну вигоду – грошові кошти у сумі 300 грн.

Стаття 7. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

1. Особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, забороняється:

1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту), або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

2. У разі якщо Конституцією і законами України для окремих посад встановлено спеціальні обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, то їх додержання забезпечується за спеціальними процедурами.

3. Обмеження, передбачені частиною першою цієї статті, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), членів Вищої ради юстиції (крім тих, які працюють у Вищій раді юстиції на постійній основі), народних засідателів і присяжних.

Дана норма стала узагальнюючою щодо практики обмеження суміщення службової діяльністю з іншою роботою, встановленою у Конституції України та багатьох спеціальних законах, які регламентують діяльність окремих посадових осіб. Для окремих посад встановлено спеціальні обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, то їх додержання забезпечується за спеціальними процедурами, які встановлюються відповідними законами, які такі спеціальні обмеження встановлюють.

У ст.172-4 КУпАП встановлено відповідальність за порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Такі обмеження згідно ч.1 ст.7 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" полягають у забороні займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Для з'ясування змісту обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності слід додатково визначити деякі поняття. Підприємство, згідно ст.42 Господарського кодексу України, – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Під виконанням роботи за сумісництвом слід розуміти виконання працівником, крім основної, ще й іншої оплачуваної роботи незалежно від укладення трудового договору. На умовах сумісництва працівники можуть працювати на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина у вільний від основної роботи час. При вирішенні питання, чи є виконувана робота сумісництвом, потрібно керуватися постановою Кабінету Міністрів України № 245 від 3 квітня 1993р. "Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій", Положенням про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, що затверджене наказом Міністерства праці, Міністерства юстиції та Міністерства фінансів України №43 від 28.06.1993р. та доданим до нього Переліком робіт, які не є сумісництвом.

Таким чином, за ч.1 ст.172-4 КУпАП до відповідальності притягаються особи, зазначені у п.1 ч.1 ст.4 Закону, які допустили порушення встановлених законом обмежень щодо зайняття підприємницькою чи іншою оплачуваною діяльністю. Так, згідно постанови судді Тростянецького районного суду Сумської області Тростянецький міський голова визнаний винним у скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ч.1 ст.172-4 КУпАП, оскільки був єдиним засновником приватного підприємства "Меркурій", яке було створене в цілях задоволення суспільних потреб у випуску продукції, виконання робіт та послуг, і здійснював підприємницьку діяльність через дане підприємство із залученням найманої праці.

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності не поширюється на зайняття викладацькою, науковою та творчою діяльністю, медичною практикою, інструкторською та суддівською практикою із спорту.

Поняття "викладацька діяльність" використане у постанові Верховного Суду України "Про закриття провадження у справі у зв'язку з відсутністю складу корупційного правопорушення" від 21 березня 2008 р. За визначенням цієї постанови викладацька діяльність – це процес надання знань, формування вмінь і навичок з різних напрямів освіти, розвитку інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей відповідно до задатків та запитів особи – учнів, студентів, стажерів, аспірантів, ад'юнктів, докторантів тощо. Вона може включати у себе навчально-виховну роботу.

Визначення наукової діяльності міститься у ст.1 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність". Під нею розуміється інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань, основними формами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Конституційний Суд України у своєму рішенні №21-рп/2010 зазначив, що творча діяльність людини призводить до створення якісно нових духовних або матеріальних цінностей, яких потребує суспільство. Наукова і викладацька діяльність є видами інтелектуальної і творчої діяльності, що спрямована на одержання, поширення, використання нових знань, фахових навичок, їх практичне застосування.

Згідно ст.1 Закону України "Про культуру", творча діяльність – це індивідуальна чи колективна творчість результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність. Відповідно до ст.54 Конституції України громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості; кожний громадянин має право на результати своєї творчої діяльності.

Під медичною практикою, згідно п.1.3. Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, розуміється діяльність, пов'язана з комплексом спеціальних заходів, спрямованих на сприяння поліпшення здоров'я, підвищення санітарної культури, запобігання захворюванням та інвалідності, на діагностику, допомогу особам з гострим і хронічними захворюваннями й реабілітацію хворих та інвалідів, що здійснюється особами, які мають спеціальну освіту.

За ч.2 ст.172-4 КУпАП до відповідальності притягаються особи, зазначені у п.1 ч.1 ст.4 Закону, які допустили порушення встановлених законом обмежень щодо входження до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку. У ст.83 Цивільного кодексу України встановлені організаційно-правові форми юридичних осіб, основними з яких є товариства та установи. Органами управління товариством є загальні збори його учасників і виконавчий орган, якщо інше не встановлено законом (ст.97 Кодексу). Назвою виконавчого органу товариства відповідно до установчих документів або закону може бути "правління", "дирекція" тощо. У загальних зборах мають право брати участь усі його члени (учасники, засновники). Загальні збори учасників (акціонерів) підприємства (організації) проводяться періодично, вони визначають основні напрями діяльності підприємства (організації), вносять зміни до його статуту, приймають рішення про його ліквідацію та ін. Виконавчий орган підприємства (організації) здійснює керівництво його поточною діяльністю, організовує виконання рішень загальних зборів учасників (акціонерів) господарського товариства, діє від імені підприємства (організації).

Засновники установи не беруть участі в управлінні нею. В установі обов'язково створюється правління. Установчий акт може передбачати створення також інших органів, визначати порядок формування цих органів та їх склад. Наглядова рада здійснює нагляд за управлінням майном установи, додержанням мети установи та за її іншою діяльністю відповідно до установчого акта (ст.101 Кодексу).

Прикладом порушення заборони щодо входження до наглядової ради підприємства, може бути постанова судді Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області, якою визнано винною у вчиненні корупційного правопорушення за ч.2 ст.172-4 КУпАП сільського голову с. Ковалівка. Вона, одночасно з проходженням служби в органах місцевого самоврядування, була одним із засновників ККП "Меткабель", що має на меті одержання прибутку, а також входила до складу ревізійної комісії цього підприємства.

Варто зазначити, що згідно з рішенням Конституційного Суду України №6-рп/2012 передбачена у п.2 ч.1 ст.7 Закону заборона особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, брати участь у загальних зборах підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку, визнана неконституційною, оскільки участь в загальних зборах здійснюється в межах реалізації особою корпоративних прав, не пов'язаних з участю (членством) в управлінні поточною діяльністю господарського товариства. При цьому зазначається, що такі особи мають право на придбання акцій (часток, паїв) господарського товариства, управляти ним, беручи участь у загальних зборах учасників (акціонерів), отримувати дивіденди, інформацію щодо діяльності товариства, частину його активів у разі ліквідації товариства тощо.

Відповідно до Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" не визнається корупційним правопорушенням: 1) участь у складі органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що не має на меті одержання прибутку, тобто здійснює некомерційну господарську діяльність; 2) здійснення функцій з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представництво інтересів держави чи територіальної громади в раді товариства (спостережній раді), ревізійній комісії господарського товариства. В першому випадку йдеться, наприклад, про входження особи до складу редакційних колегій періодичних видань (газет, журналів), різного роду журі, консиліумів, навіть за умови одержання нею винагороди за виконану роботу, оскільки зазначені органи створюються з метою розвитку науки, культури, мистецтва, вдосконалення медичної практики. В другому – особа здійснює управління акціями, що належать державі чи територіальній громаді, або представляє інтереси останніх, в зв'язку з покладеними на неї службовими обов'язками чи за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади (місцевого самоврядування).

Суб'єктами відповідальності за ст.172-4 КУпАП є особи, зазначені у п.1 ч.1 ст.4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", за винятком депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), членів Вищої ради юстиції (крім тих, які працюють у Вищій раді юстиції на постійній основі), народних засідателів і присяжних. Із суб'єктивної сторони правопорушення характеризується умисною формою вини, що обумовлено бажанням отримати прибуток за виконання роботи за сумісництвом чи суміщення з іншими видами діяльності. Стосовно певних категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, законодавством визначено зміст несумісності їх статусу з іншими посадами та видами діяльності. Так, відповідно до ст.7 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад", депутат місцевої ради, який перебуває на посаді керівника місцевого органу виконавчої влади чи на іншій посаді, на яку поширюються вимоги Конституції та законів України щодо обмеження сумісництва, не може поєднувати свою службову діяльність на цій посаді з посадою сільського, селищного, міського голови, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови та заступника голови районної у місті, районної, обласної ради, а також з іншою роботою на постійній основі в радах, їх виконавчих органах та апараті. Депутат місцевої ради не може мати іншого представницького мандата.

Стаття 8. Обмеження щодо одержання дарунків (пожертв)

1. Особам, зазначеним у пункті 1 та підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати дарунки (пожертви) від юридичних або фізичних осіб:

1) за рішення, дії чи бездіяльність в інтересах дарувальника, що приймаються, вчиняються як безпосередньо такою особою, так і за її сприяння іншими посадовими особами та органами;

2) якщо особа, яка дарує (здійснює) дарунок (пожертву), перебуває в підпорядкуванні такої особи.

2. Особи, зазначені у пункті 1 та підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, можуть приймати дарунки, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність, та пожертви, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких дарунків (пожертв) не перевищує 50 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка (пожертви), одноразово, а сукупна вартість таких дарунків (пожертв), отриманих з одного джерела протягом року, - однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року.

3. Дарунки, одержані особами, зазначеними у пункті 1 та підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, як подарунки державі, Автономній

Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави і місцевого самоврядування та прирівняним до них особам (зазначеним у пункті 1 та підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"), забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати дарунки (пожертви) від юридичних або фізичних осіб.

Уповноважена особа, яка отримала подарунок під час проведення офіційного заходу, що проводився за місцезнаходженням органу чи в іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування, установі, організації, зобов'язана передати його органу не пізніше ніж через три робочих дні після отримання або повернення з відрядження.

Подарунок передається матеріально-відповідальній особі органу з одночасним складанням акта приймання-передачі подарунка у двох примірниках що мають однакову юридичну силу. Для оцінювання вартості подарунка, вирішення питання щодо можливості його використання, місця та строку зберігання орган утворює комісію у складі п'ятьох осіб. Комісія має право залучати до участі в засіданнях відповідних спеціалістів, фахівців з метою проведення вартісної оцінки подарунка.

Статтею 172-5 КУпАП передбачено відповідальність за порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви). Суб'єктом правопорушень за цією статтею є особи, зазначені у п.1 та підпунктах "а", "б" п.2 ч.1 ст.4 Закону. Згідно ч.1 ст.8 Закону їм забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати дарунки (пожертви) від юридичних або фізичних осіб: 1) за рішення, дії чи бездіяльність в інтересах дарувальника, що приймаються, вчиняються як безпосередньо такою особою, так і за її сприяння іншими посадовими особами та органами; 2) якщо особа, яка дарує (здійснює) дарунок (пожертву), перебуває в підпорядкуванні такої особи. Вказані особи можуть приймати дарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, та пожертви, крім випадків передбачених ч.1 ст.8, якщо вартість таких дарунків (пожертв) не перевищує 50 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка, одноразово, а сукупна вартість таких дарунків, отриманих з одного джерела протягом року, – однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року. Під "одним джерелом" слід розуміти одну фізичну особу чи групу осіб. Передбачене обмеження щодо вартості дарунків (пожертв) не поширюється на дарунки (пожертви), які: 1) даруються (здійснюються) близькими особами (подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки); 2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Згідно ст.718 Цивільного кодексу України дарунком можуть бути рухомі речі, в тому числі гроші та цінні папери, нерухомі речі, а також майнові права, якими дарувальник володіє або які можуть виникнути у нього в майбутньому. Під пожертвою (ст.729 Кодексу) розуміється дарування нерухомих та рухомих речей, зокрема грошей та цінних паперів, фізичним особам, юридичним особам, державі Україна, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді для досягнення ними певної, наперед обумовленої мети.

Враховуючи вимоги Закону, до особистих подарунків належать подарунки, одержані від близьких осіб, давніх друзів та добрих знайомих, які дарують подарунки з нагоди, наприклад, дня народження, ювілею, або загально визнаного свята (Новий рік, Міжнародний жіночий день, День захисника Вітчизни) за умови, що їх дарунки не впливатимуть на прийняття публічними службовцями правомірних рішень або не створюватимуть враження, що це може впливати на їхні рішення. До дарунків, що дозволятимуться приймати публічними службовцями, можуть бути віднесені і ділові дарунки (сувеніри) і прояви гостинності (запрошення на каву або вечерю) у скромних масштабах, які широко використовуються для налагодження добрих ділових відношень і зміцнення робочих стосунків. Однак умовами прийняття таких подарунків та проявів гостинності є знову ж таки те, що такі подарунки та прояви гостинності не будуть постійними, не впливатимуть на прийняття публічними службовцями рішень або не створюватимуть враження, що це може впливати на їхні рішення.

З об'єктивної сторони правопорушення становлять діяння у вигляді одержання у власність речей або майнових прав з порушенням вимог Закону. Зокрема, таке порушення, матиме місце у разі одержання подарунку в зв'язку з виконанням особою функцій держави або органів місцевого самоврядування, тобто обумовлюється службовим становищем одержувача, посадою, яку він обіймає. Пов'язаними із виконанням службових обов'язків є подарунки, що: 1) надаються як подяка за раніше вчинені службовцем дії (бездіяльність) або прийняті ним рішення на користь дарувальника або третіх осіб; 2) або даруються в очікуванні заздалегідь необіцяного вчинення публічним службовцем дії (бездіяльності) або прийняття ним рішень на користь дарувальника чи третіх осіб. До цієї ж категорії належать подарунки, що надаються службовцем підлеглими.

Постановою судді Кошопського міськрайонного суду Сумської області на старшого державного податкового ревізора-інспектора відділу погашення прострочених податкових зобов'язань Кошопської міжрайонної державної податкової інспекції накладено стягнення, передбачене ч.2 ст.172-5 КУпАП, за таких обставин. У зв'язку з покладеними на нього посадовими обов'язками, інспектор контролював своєчасність сплати податкових платежів, фінансових санкцій, штрафів та пені за актами документальних перевірок. Коли до нього звернулася знайома з пропозицією допомогти їй в заповненні звітів платника єдиного податку за другий та третій квартали 2011 року, він погодився, в зв'язку з чим отримав від неї в якості винагороди дарунок у виді пляшки коньяку та коробки цукерок загальною вартістю 100 грн.

Таким чином, для наявності корупційного правопорушення має бути встановлений зв'язок між виконанням особою функцій держави або органів місцевого самоврядування та одержанням подарунка. Якщо такий зв'язок у конкретному випадку не встановлено, відповідальність за ст.172-5 КУпАП виключається.

Не є порушенням ст.8 Закону факти одержання працівником подарунків у якості заохочень по службі. Так, наприклад, ст.4 Дисциплінарного статуту прокуратури України передбачає, що прокурорсько-слідчі працівники, а також працівники навчальних, наукових та інших установ прокуратури заохочуються за сумлінне і зразкове виконання службових обов'язків, ініціативу та оперативність у роботі. Серед заходів заохочення визначено подарунок та цінний подарунок.

Стаття 9. Обмеження щодо роботи близьких осіб

1. Особи, зазначені у підпунктах "а", "в" - "ж" пункту 1 та підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, не можуть мати у безпосередньому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути безпосередньо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.

Особи, які претендують на зайняття посад, зазначених у підпунктах "а", "в" - "ж" пункту 1 та підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, зобов'язані повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

2. У разі виникнення обставин, що порушують вимоги частини першої цієї статті, відповідні особи, близькі їм особи вживають заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний і строк. Якщо в зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні особи або близькі їм особи в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягають переведенню в установленому порядку на іншу посаду, що виключає безпосереднє підпорядкування. У разі неможливості такого переведення особа, яка перебуває у підпорядкуванні, підлягає звільненню із займаної посади.

3. Особам, зазначеним у підпунктах "а", "в" - "ж" пункту 1 та підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону (крім народних засідателів і присяжних), забороняється брати участь у роботі колегіальних органів під час розгляду питань щодо призначення на посаду близьких їм осіб та у будь-який інший спосіб впливати на прийняття такого рішення.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", близькі особи – це подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині першій статті 4 цього Закону.

У разі виникнення обставин, що порушують вимоги щодо обмеження роботи близьких осіб, визначені у частині першій коментованої статті, відповідні особи, близькі їм особи вживають заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк.

Якщо в зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні особи або близькі їм особи в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягають переведенню в установленому порядку на іншу посаду, що виключає безпосереднє підпорядкування.

У разі неможливості такого переведення особа, яка перебуває у підпорядкуванні, підлягає звільненню із займаної посади.

Слід звернути увагу на те, що деякі обмеження та заборони антикорупційного характеру, визначені Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції", залишаються лише декларативними нормами, оскільки адміністративна відповідальність за їх порушення у КУпАП не передбачена. Серед них, наприклад, обмеження щодо роботи близьких осіб (ст. 9 Закону), обмеження щодо осіб, які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування (ст. 10 Закону), обов'язок осіб, зазначених у п. 1 та підпунктах "а", "б" п. 2 ч. 1 ст. 4 Закону, вживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів (п. 1 ч. 1 ст. 14 Закону), заборона на одержання послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування (ст. 17 Закону). Відсутність прямих норм про відповідальність за вчинення цих корупційних діянь створює ситуацію, при якій правоохоронні органи вдаються до штучного "натягування" певної статті КУпАП на факти порушення відповідних обмежень і заборон, встановлених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції". Достатньо поширеною є практика кваліфікації порушення обмеження щодо роботи близьких осіб за ст. 172-7 КУпАП як неповідомлення про наявність конфлікту інтересів. При цьому відбувається неприпустиме, на нашу думку, змішування двох окремих і різних за своїм змістом норм антикорупційного характеру. Відсутність єдиної судової практики з цього питання лише загострює існуючу проблему. Так, наприклад, Рожницький районний суд Волинської області 22.11. 2011 р. у зв'язку з відсутністю події і складу адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172-7 КУпАП, обґрунтовано закрит провадження у справі відносно заступника начальника Рожницького районного управління юстиції – начальника відділу державної виконавчої служби, який, при наявності в його підлеглості на посаді головного спеціаліста відділу державної виконавчої служби дочки, не вжив заходів щодо усунення цієї обставини, яка могла привести до конфлікту інтересів, письмово не повідомив безпосередньо керівника про дану обставину. Однак, за протестом прокурора, апеляційним судом особу визнано винною у вчиненні адміністративного корупційного правопорушення.

Стаття 10. Обмеження щодо осіб, які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

1. Особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, які звільнилися з роботи (служби) або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення забороняється:

1) укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з підприємствами, установами чи організаціями незалежно від форми власності або фізичними особами - підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду

або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих підприємств, установ чи організацій або фізичних осіб - підприємців;

2) розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, установлених законом;

3) представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган (органи), в якому (яких) вони працювали.

Вміщені у даній статті норми мають на меті відіграти важливу запобіжну роль для недопущення незаконного використання свого колишнього службового становища особами, які були уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, адже презюмується, що ділова репутація і соціальні зв'язки, установлені тією чи іншою особою упродовж періоду виконання функцій держави або місцевого самоврядування, можуть дозволити відповідній особі після припинення виконання таких функцій продовжувати користуватися своїми специфічними немайновими правами, а саме честю, діловою репутацією і авторитетом з метою отримання неправомірної вигоди або в інших цілях, що суперечать інтересам державної служби (служби в органах місцевого самоврядування).

Стаття 12. Фінансовий контроль

1. Суб'єкти декларування зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону.

2. Суб'єкти декларування, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані протягом одного року подавати за своїм останнім місцем роботи /служби/ декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою і в порядку, визначеними цим Законом.

3. У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента така особа зобов'язана в десятиденний строк письмово повідомити про це орган державної податкової служби за місцем проживання із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента.

Дана стаття встановлює вимоги щодо проведення спеціальної перевірки осіб, які претендують на зайняття посад пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Спеціальній перевірці підлягають відомості про особу, яка претендує на зайняття посади, зокрема щодо:

притягнення особи до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, наявності судимості, її зняття, погашення;

факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за корупційні правопорушення;

достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру;

наявності в особи корпоративних прав;

стану здоров'я, освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання, підвищення кваліфікації.

У разі ненадання особою згоди на перевірку питання щодо призначення її на посаду не розглядається.

Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю настає за два види діянь:

1) неподання або несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, передбаченої Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" (ч.1 ст.172-6 КУпАП); 2) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента (ч.2 ст.172-6 КУпАП). Суб'єктом

правопорушень за цією статтею є особи, зазначені у п.1 та підпункті "а" п.2 ч.1 ст.4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції".

За правилами ст.12 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" декларацію необхідно подавати щорічно до 1 квітня за місцем роботи (служби). У Декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру передбачено декларування доходів, одержаних (нарахованих) декларантом і членами його сім'ї з усіх джерел в Україні та за її межами; нерухомого майна, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта і членів його сім'ї, та витрат декларанта на придбання такого майна або на користування ним; транспортних засобів, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта і членів його сім'ї, та витрат декларанта на їх придбання (користування); вкладів у банках, цінних паперів та інших активів, що перебувають у власності декларанта і членів його сім'ї, та витрат декларанта на придбання таких активів; фінансових зобов'язань декларанта і членів його сім'ї та інших витрат декларанта.

Стаття 14. Урегулювання конфлікту інтересів

1. Особи, зазначені у пункті 1 та підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, зобов'язані:

1) уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів.

2) невідкладно у письмовій формі повідомляти безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.

Згідно статті 1 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" конфлікт інтересів – це суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи не вчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені в пункті 1 частини першої статті 4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", але одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету; особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи в установлених законом випадках) зобов'язані:

уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;

повідомляти невідкладно безпосередньо керівника про наявність конфлікту інтересів.

Неповідомлення безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів утворює об'єктивну сторону складу адміністративного корупційного правопорушення, що передбачене ст.172-7 КУпАП. Суб'єктом правопорушень за цією статтею є особи, зазначені у п.1 та підпунктах "а", "б" п.2 ч.1 ст.4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції". Під конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність яких може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень. У п. 3.2 Загальних правил поведінки державного службовця передбачено, що у разі коли обставини, які можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів, склалися після призначення на посаду, державний службовець повинен невідкладно повідомити в письмовій формі про це свого безпосереднього керівника та терміново вжити заходів щодо усунення таких обставин. Постановою судді Любомльського районного суду Волинської області головного інспектора сектору митного оформлення митного поста "Ягодин" Ягодинської митниці визнано винним у вчиненні корупційного правопорушення, передбаченого ст.172-7 КУпАП, за наступних обставин. У функціональні обов'язки цього інспектора входило забезпечення здійснення

митного контролю та митного оформлення вантажів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, а також здійснення заходів спрямованих на попередження, виявлення та припинення контрабанди та порушень митних правил, внесення інформації по оформлених митних деклараціях в електронну базу митної служби України. На підставі документів, підготовлених та поданих митними брокерами фірми ТзОВ "Термінал-БК", де працює його дружина, інспектор здійснив митне оформлення вантажів та вніс їх у базу даних. При цьому він не повідомив безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів, а саме про те, що його дружина, працює на посаді митного брокера і перебуває з ним у відносинах, наявність яких може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень при митному оформленні, а також на вчинення чи не вчинення дій під час виконання наданих йому службових повноважень.

Стаття 16. Вимоги щодо прозорості інформації

1. Особам, зазначеним у пунктах 1 - 3 частини першої статті 4 цього Закону, забороняється:

відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом;

надавати несвоєчасно, недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону.

2. Не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про: розміри, види благодійної та іншої допомоги, що надається фізичним та юридичним особам чи одержується від них особами, зазначеними в пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону;

розміри, види оплати праці осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, а також одержані цими особами за правочинами, які підлягають обов'язковій державній реєстрації, дарунки (пожертви).

Відповідь розпорядника інформації про те, що інформація може бути одержана запитувачем із загальнодоступних джерел, або відповідь не по суті запиту вважається неправомірною відмовою в наданні інформації.

Розпорядник інформації, який не володіє запитуваною інформацією, але якому за статусом або характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику з одночасним повідомленням про це запитувача, у такому разі відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником.

Відмова в задоволенні запиту на інформацію надається в письмовій формі.

Отже, по суті, єдиним неформальним приводом до відмови в доступі до публічної інформації є присвоєння запитуваній інформації статусу обмеженого доступу відповідно до статті 6 Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Варто також зазначити, що завдяки приписам ст.212-3 КУпАП реалізуються передбачені ст.16 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" вимоги щодо прозорості інформації, зокрема, заборона відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом і надавати несвоєчасно, недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону. Порушення даних заборон, а також законів України "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації", "Про звернення громадян", "Про доступ до судових рішень" тягне за собою відповідальність за ст.212-3 КУпАП і при умові вчинення особою, яка зазначена в ч.1 ст.4 Закону, з одержанням за це неправомірної вигоди чи прийняттям обіцянки (пропозиції) такої вигоди, також має визнаватись адміністративним корупційним правопорушенням. Додатковим аргументом на користь цього твердження є й те, що до прийняття Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" згідно з приміткою ст.212-3 КУпАП посадові особи, на яких поширювалась дія Закону "Про боротьбу з корупцією", притягалися до відповідальності за порушення права на інформацію на підставі ст.8 цього Закону. Заборона відмовляти фізичним та юридичним особам в інформації, надання якої передбачено правовими

актами, умисно затримувати її, надавати недостовірну була визначена одним із спеціальних обмежень, встановлених для державних службовців та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямованих на попередження корупції (п."г" ч.1 ст.5 Закону "Про боротьбу з корупцією"). Нагляд за дотримання законів щодо забезпечення права на інформацію в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, здійснюється Генеральним прокурором та підпорядкованими йому прокурорами. Так, відповідно до ст.255 КУпАП складати протоколи про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена ст.212-3 цього кодексу, мають право виключно прокурор або уповноважена ним особа з числа працівників прокуратури. Крім того, згідно з п.4.1. наказу Генерального прокурора України №14гн від 18.05.2012р. на прокурорів усіх рівнів покладено завдання забезпечити обов'язкову участь у розгляді судами таких протоколів.

Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень(ст.172-8 КУпАП)

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пункті 1 частини першої статті 4 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції".

Невжиття заходів щодо протидії корупції (ст.172-9.КУаАП)

Невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Передумовою відповідальності за ст.172-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення є факт вчинення іншою особою корупційного правопорушення, що підтверджено матеріалами адміністративної справи. У разі відсутності таких відомостей, накладення адміністративного стягнення за невиконання заходів щодо протидії корупції унеможлиблюється. Не може бути притягнута до відповідальності за ст.172-9 КУпАП особа, яка не вжила заходів щодо припинення чи не повідомила про корупційне правопорушення, вчинене нею самою, оскільки в цьому випадку вона відповідатиме і за корупційне правопорушення, і за невиконання заходів щодо протидії цьому правопорушенню. На жаль, судова практика розгляду цих справ свідчить про значну поширеність такої помилки. Суддя Березнівського районного суду Рівненської області визнав винним у вчинення правопорушення за ст.172-9 КУпАП міського голову, який призначив на посаду завідувача організаційним відділом ради, що знаходиться у його безпосередньому підпорядкуванні, свою колишню дружину, з якою вони проживали у спільній квартирі, мали взаємні права та обов'язки. Незважаючи на лист спеціалізованого підрозділу по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю УСБУ в Рівненській області з вимогою вжити заходів щодо усунення порушень, пов'язаних з роботою близьких осіб, міський голова не виконав вимог антикорупційного законодавства щодо переведення чи звільнення колишньої дружини.

.У разі вчинення адміністративного корупційного правопорушення накладається адміністративне стягнення.Адміністративне стягнення за вчинення корупційного проступку, передбачене Кодексом України про адміністративні правопорушення, може бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року із дня його вчинення.

Згідно даного Кодексу за вчинення корупційного правопорушення передбачені два види стягнень: штраф (статті 172-2, 172-3,172-4, 172-5,172-6, 172-7,172-8, 172-9) та конфіскація (статті 172-2; 172-4; 172-5).

У справах про вчинене адміністративне корупційне правопорушення протокол мають право складати: уповноважені особи органів внутрішніх справ; уповноважені особи органів Служби безпеки України; уповноважені особи органів державної податкової служби; уповноважені особи органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (про корупційні правопорушення, вчинені військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків); прокурор або уповноважена ним особа з числа працівників прокуратури.

Розгляд справ про вчинені адміністративні корупційні правопорушення віднесено до компетенції районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів.

Справи про адміністративне корупційне правопорушення розглядаються у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (посадовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративне корупційне правопорушення та інших матеріалів справи.

Після розгляду справи про вчинене адміністративне корупційне правопорушення виноситься постанова у справі. Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено.

Постанова суду про накладення адміністративного стягнення за адміністративне корупційне правопорушення у триденний строк з дня набрання нею законної сили направляється відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, державному чи виборному органу, власнику юридичної особи або уповноваженому ним органу для вирішення питання про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності, усунення її згідно із законодавством від виконання функцій держави, якщо інше не передбачено законом, а також усунення причин та умов, що сприяли вчиненню цього правопорушення.

Особі, яких притягнуто до відповідальності за корупційні правопорушення підлягають звільненню з відповідних посад у триденний строк. Відомості про даних осіб, вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Таким чином, застосування механізму відсторонення особи від виконання обов'язків , також звільнення і позбавлення такої особи права протягом певного часу займати посади, пов'язані із виконанням функцій держави, повинно стати дієвою пересторогою для того, щоб утримуватися від корупційних діянь.